

PRISIKĖLIMAS

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos laikraštis

Arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus dekretas, skelbiantis Jubiliejinius Evangelijos žinios metus Kauno arkivyskupijoje (2008.12.26)

EVANGELIJOS ŽINIOS TŪKSTANTMETEI LIETUVAI JUBILIEJINIŲ METŲ PASKELBIMO DEKRETAS

Drauge su visuotine Kristaus Bažnyčia švęsdami Tautų apaštalo šv. Pauliaus gimimo 2000 metų jubiliejų, su gyvu tikėjimu ir džiaugsmu pasitinkame pirmųjų Evangelijos žingsnių Lietuvoje tūkstantmetį. Vyskupo ir misionieriaus šv. Brunono kankinystė – pasėtas Gerosios Naujienos grūdai, kuris, iškentęs daugybę įvairiausių išbandymų, visais laikais davė ir duoda gausių tikėjimo vaisių.

Didžiai brangindamas ir vertindamas šv. Brunono bei kitų misionierių apaštalavimo tarnystę, dėkodamas Dievo Apvaizdai už krikščioniškojo tikėjimo dovaną, Kauno arkivyskupijoje

2009 METUS SKELBIU EVANGELIJOS ŽINIOS TŪKSTANTMETEI LIETUVAI METAIS.

Oficialiai šiuos Jubiliejinius metus pradėsime 2008 metų gruodžio mėnesio 26 dieną.

Pagrindiniai Jubiliejinių metų tikslai ir siekiai yra šie:

1. Ugdyti gyvą, brandų ir veiklų krikščionišką tikėjimą.
2. Krikščionišką gyvenimą nuolat maitinti Šventuoju Raštu.
3. Padėti tikintiesiems labiau įsisaugoti sekmadienio šventimo svarbą.
4. Subrandinti daugiau dvasinių pašaukimų.
5. Visuomet drąsiai išpažinti ir liudyti tikėjimą į Kristų.
6. Uoliai nešti Evangelijos šviesą Kristaus nepažįstantiems.

Todėl kiekvienoje Kauno arkivyskupijos parapijoje ir rektorate 2009 metais turi būti surengta evangelizacinė šventė. Jos kulminacija būtų iškilmingai švenčiamos visos parapijos bendruomeninės Mišios, ypatingą dėmesį skiriant Atgailos sakramento šventimui, Švenčiausiojo Sakramento adoracijai, malda su Šventuoju Raštu, konferencijoms, pranešimams, įvairioms evangelizacinėms ir katechetinėms programoms bei maldingumo praktikoms, kurios skiriamos vaikams, jaunimui, šeimoms, ligoniams.

Ypač raginu švęsti Šv. Brunono kankinystės dieną – liepos 12-tąją.

Pagrindinis Jubiliejaus metų minėjimas įvyks Šiluvose švenčiant kasmetinius Švč. M. Marijos Gimimo atlydus.

Per visus Jubiliejinius metus tikintieji raginami keliauti į jubiliejines šventoves: Kauno arkikatedrą baziliką, Šiluvos Švč. M. Marijos Gimimo baziliką ir Kauno M. V. J. Kristaus Prisikėlimo bažnyčią.

Rengiantis ir pravedant evangelizacines šventes bei iškilmes, svarbiausias dėmesys ski-

riamas šiems prioritetams: 1. Šventajam Raštui; 2. Sekmadienio šventimui; 3. Evangelizacijai; 4. Katechezei; 5. Pašaukimų ugdymui.

Visose bažnyčiose ir viešose koplyčiose per visas sekmadienio šv. Mišias Jubiliejaus metų programoje nustatytomis dienomis sakomos tik katechetinės homilijos. Šiokiadienio Mišiose, ypač kai daugiau dalyvauja tikintieji, taip pat turi būti sakomos katechetinio pobūdžio homilijos.

Jubiliejinius metus baigsime 2009 metų gruodžio mėnesio 26 dieną Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje.

Tegul šiuos metus ir visą mūsų gyvenimą savo meile lydi Viešpats Dievas ir globoja Šiluvos Dievo Motina bei šventasis Brunonas, paaukojęs savo gyvenimą dėl Evangelijos.

Kaunas,

2009 metų gruodžio 23 diena, Nr. 489.

† Sigitas TAMKEVIČIUS SJ

Kauno arkivyskupas metropolitas

Mons. Adolfas GRUŠAS

Kauno arkivyskupijos kurijos kancleris

Mieli tikintieji, džiaugiamės, kad mūsų Kauno M. V. J. Kristaus Prisikėlimo bažnyčia kartu su Kauno Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus arkikatedra bazilika bei Šiluvos Švč. M. Marijos Gimimo bazilika paskelbta Jubiliejaus piligrimine šventove.

Pas Viešpatį iškeliavo ilgametis Kristaus Prisikėlimo bažnyčios vargonininkas JUOZAS STANIULIS (1926 - 2009 m.)

Juozas Staniulis, gimęs ir užaugęs Suvalkijoje, iš tikinčių tėvų išmoko mylėti Dievą ir savo gyvenimą buvo pasiryžęs pašvęsti tarnystei Dievui ir žmonėms.

Kaip daugeliui lietuvių karas, sovietų okupacija sugriovė svajones ir viltis, taip ir Juozas neaplenkė sunkių išbandymų: jam teko atsiveikinti su Kunigų seminarija. Tačiau niekas jo negalėjo priversti išsižadėti pasiryžimo tarnauti Dievui. Savarankiškai išmokęs vargonauti, Juozas keletą metų dirbo vargonininku Sintautuose, Igliaukoje, Marijampolėje.

Gyvendamas Sintautuose 1953 m. sukūrė šeimą, išaugino sūnų ir dukrą. Gerasis Dievas leido pasidžiaugti ir keturiais vaikaičiais.

Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios klebonas kan. Nikodemus Cėna apie 1985 metus pakvietė Juozą dirbti vargonininku, ir nuo tada Juozas ištikimai šlovino Viešpatį šioje bažnytylėje vargonuodamas ir iki 2003 metų vadovaudamas bažnyčios chorui. Jo dėka čia buvo suburtas gausus giesmininkų būrys. Sovietiniais laikais pasišvęstai tokiam darbui reikėjo nepaprastai daug drąsos ir atkaklumo. Jo vadovaujamas choras

garsėjo ne tik Kaune, bet ir dažnai nuykdavo giedoti į kitas bažnyčias, o ypač dažnai – į Šiluvą. Štai kaip atsiliepia apie Juozą ano meto choristės: „Juozas buvo nepaprastai kuklus, uolus, darbštus bei stropus. Nė karto nepavėlavo į repeticijas, net ligos atveju iš ligoninės tą pačią dieną atskubėdavo į repeticiją. Juozas pasižymėjo nepaprastai didele meile darbui. Jam visai nesvarbus buvo uždarbis: kiek gaudavo, tiek pakakdavo. Buvo nepaprastai kantrus, niekada nėra pakėlęs balso, pasakęs piktą žodį. Jo pavyzdžiu sekė choristai. Buvo nepatogu bartis, pyktis, todėl gyvenome darniai sutardami“.

Net išėjęs į užtarnautą poilsį jis kiekvieną rytą skubėjo į mažąją bažnytelę prie vargonų, kad jų garsais džiugintų tikinčiųjų širdis. Ir lemtingą sausio 14 dienos rytą jis tarsi atsisveikindamas grojo per šv. Mišias vargonais, o vakare mus sujauzdino žinia, kad jį jau pakvietė Viešpats.

Gražiai su malda ir giesme pragyventas gyvenimas tebūna mums, gyviesiems, pavyzdys, o jis Amžinybėje kartu su angelais bei šventaisiais ir toliau džiaugsmingai tegarbina mūsų Viešpatį.

A. Ledaitė

Šviesos keliu

(skirta Grabnyčioms – Kristaus Paaukijimo šventei)

Pas Tave ir su Tavimi
Atradę šviesų Meilės taką,
Džiaugsmu nušvitę, širdimi
Už viską Tau mes aciū sakom!

Išgirski, prašom, maldose:
Šviesos vaikais mes norim būti.
Tyrais išlikti audrose,
Palikti savo trapiąją būti.

Padėki eit tikru keliu –
Gyventi pagal tavo valią
Ir nepaklyst tarp daug kelių –
Juk tavo meilė visagalė!

Tik šventa žvakė paslapčia
Nušviečia saugų Meilės taką
Ten, kur įprasminata kančia
Mums Amžinybės laime tapo.

Sekmadienio katechezė

Dekanas klebonas mons. Vytautas Grigaravičius

Žmogiškoji dorybė: Susivaldymas

Susivaldymas yra moralinė dorybė, kuri su-tvardo malonumų pomėgį ir padeda išlaikyti saiką naudojantis sukurtais gėrybėmis. Ši dorybė užtikrina valios viešpatavimą instinktams ir neleidžia troškimams peržengti padaromų ribų. Susivaldantis žmogus kreipia į gerį savo geismus, sugeba skirti, kas gera ir kas bloga, nepasikliauja „savimi ir savo jėgomis, kai stengiasi patenkinti širdies troškimus“ (Sir 5,2).

Susivaldymas yra dažnai giriamas Senajame Testamente: „Nesek paskui savo geismus, tvardyk savo geidulius“ (Sir 18,30). Naujajame Testamente jis yra vadinamas „santūrumu“ arba „blaivumu“. Šiame pasaulyje mes privalome gyventi „santūriai, teisingai ir blaiviai“ (Tit 2,12).

Gerai gyventi yra ne kas kita, kaip mylėti Dievą visa savo širdimi, visa siela, visu elgesiu. Tikra ir visiška Jo meilė išsaugoma susivaldymu. Dievas, žmogaus Kūrėjas, žmogui nedavė nieko nereikalingo ir nenaudingo. Todėl tiek kūno, tiek sielos geismai yra Dievo dovana. Tačiau Dievas, duodamas žmogui protą ir valią, nustatė kūno geismams gaires – saiką ir ribas. Susivaldymo dorybė tad ir duoda jėgų kontroliuoti geismus, vengti iškrypimų, valdyti save. Ji plačia prasme liečia visą žmogaus gyvenimą, daro žmogų žmogumi, protingu ir kultūringu kūriniu, Dievo paveikslu. Be susivaldymo dorybės žmogus tampa laukiniu. Nesunku atspėti,

kur nuvestų žmogų puikybės, godumas, rūstumas, pavydas, jei jis jų nevaldytų.

Susivaldymo dorybė valdo geismus, valdo mintis, sulaiko, kas mummyse yra negero: slopina blogas ir įkvepia doras mintis, saugo sielą nuo nedorybių, leidžia pajusti saiką valgant ir geriant. Visas Kristus mokymas reikalauja susivaldymo: „Išganingoji Dievo malonė pasirodė visiems žmonėms ir moko mus, kad, atsiskę bedievytės ir pasaulio aistrų, santūriai, teisingai ir maldingai gyventume šiame pasaulyje, laukdami palaimintosios vilties ir mūsų didžiojo Dievo bei Gelbėtojo Jėzaus Kristaus šlovės apsišveikimo“ (2 Tit 11,13). Be susivaldymo dorybės negalėtume krikščioniškai gyventi: „Kurie yra Kristus, tie nukryžiuavo savo kūnus su aistromis ir geismais“ (Gal 5,24).

Norint tobulėti, taip pat reikia susivaldymo, nes turi būti ribos net ir geriems darbams ir dorybėms. Jei motina, palikusi kūdikį, išsiai sėdėtų bažnyčioje, užuot juo rūpinusis, kažin ar būtų labai gerai. Kas be saiko pasninkauja, taip ardydamas savo sveikatą, taip pat nesielgia išmintingai. Be susivaldymo dosnumas virsta turtų išieškojimu, taupumas – godumu, teisybė – žiaurumu.

Dievas, sukūręs žmogų, davė jam alkį, troškimus ir lytinę meilę. Atėmus iš žmogaus šias savybes, visa žmonių giminė išnyktų. Nors su-

sivaldymo dorybė visur reikalinga, tačiau ypač svarbi reiškiantis kūno geismams. Čia žmogus gali nupulti žemiau gyvūnų, nes tie ir ēsdami, ir gerdami, ir dauginamiesi žino saiką. Žmogus gi dažnai be saiko valgo, be saiko geria, be saiko myli, iškreipdamas šių funkcijų tikslą: valgo ir geria, ne kad gyventų, bet gyvena tik tam, kad gertų ir valgytų. Galima pagalvoti, kad pilvas yra jų dievas ir galutinis gyvenimo tikslas.

Protas ir valia, Dievo malonės apšviesti, ragina žmogų tenkinant šias kūno reikmes laikytis saiko: „Numarinkite, kas jūsų nariuose žemiška: ištvirkavimą, netyrumą, aistringumą, pikta pageidimą, taip pat godumą, kuris yra stabmeldystė“ (Kol 3,5). „Jei jūs gyvenate pagal kūną, mirsite. Bet jei Dvasia marinatė kūniškus darbus, gyvensite“ (Rom 8,13).

Kaip įgyti susivaldymo dorybę? Jei esi krikščionis, tai ir stenkis gyventi pagal Kristų ir Jo mokymą, sek Juo. Juk susivaldymo dorybė yra krikščionybės pagrindas. Viskas šiame pasaulyje praeina, todėl svarbu yra lavinti protą, ugdyti būdą, valią, sąžinę ir širdį. Valdyti savo jausmus ir mintis, valdyti akis ir ausis, nes taip ateina pagundos ir geismai, valdyti liežuvį, kad nekalbėtų, ko nereikia. „Saugokitės, kad jūsų širdis nebūtų apsunkusi nuo svaigalų, girtybės ir kasdienių rūpesčių, kad toji diena neužkluptų jūsų netikėtai“ (Lk 21,34).

Viltis ir pergale

Šiandien Lietuva mini tragiškuosius devyniasdešimt pirmųjų metų sausio įvykius. Anuomet politinė padėtis buvo palanki atgauti laisvę, tačiau auštančiu mūsų šalies laisvės rytu nesidžiaugė okupantas, kurio paskutines konvulsijas labiausiai patyrė Vilniuje, prie Televizijos bokšto, budėję Lietuvos žmonės. Po kruvinos nakties beginklė minia, susirinkusi prie Aukščiausios Tarybos pastato, įtemptai laukė sovietinio OMON'o puolimo. Tvyrojo didžiulė įtampa, tačiau niekas nesitraukė. Žmonės kalbėjo Rožinį, patikėdami Švč. Mergelei Marijai savo ir Tėvynės ateitį. Šiandien galime ieškoti priežasčių, kodėl nebuvo duotas įsakymas pulti žmonių, viena yra aišku – nugalėjo ne fizinė jėga, bet maldos suvienyta žmonių dvasia.

Panašaus pasitikėjimo Dievo Motinai Marijai vedami, kiekvieną mėnesį atvykstame į Šiluvą. Šie metai gąsdina žmones ateinančiais sunkumais. Matome augančias kainas, bankrutuojančias įmones, didėjančią bedarbių skaičių. Į sunkmetį galima reaguoti labai įvairiai: nesivilyti gyvenimu net ranką pakelti prieš save, pykti ir ieškoti bėdų kaltininkų, tačiau galima ramiai dirbti ir ateitį patikėti Dievui bei Švč. M. Marijos globai. Kas turi tikėjimą, Evangelijos žodžiais tarant, – kaip garstyčios grūdėlių, renkasi pastarąjį kelią – dirbti ir pasitikėti Dievu, pasitikėti dangiškąja Motina, kuri pirmoji

Arkivyskupo S. Tamkevičiaus homilija, sakya Šiluvos bazilikoje Sausio 13-ajai atminti

Kanos vestuvėse pamatė atsiradusią bėdą ir priminė Sūnui: „Jie neturi vyno!“ (Jn 2, 3).

Pokario metais daug kartų mūsų tautiečiai be jokios kaltės būdavo tremiami į Sibirą. Netikėtai į sodybos duris pasibelsdavo sribai ir įsakydavo per kelias valandas pasiimti būtiniausius daiktus ir maisto tolimai kelionei. Ano meto tremties atnešdavo tokių išbandymų, kad jų akivaizdoje šiandienės bėdos nublanksta. Ano meto tremtiniai tarp būtiniausių daiktų nusikabinę nuo sienos pasiimdavo Jėzaus ir Dievo Motinos Marijos paveikslus. Kol nespaudžia bėdos, žmogus dažnai mano, kad jam užtenka sotaus duonos kėsnio, tačiau išbandymų valandose tas pats žmogus suvokia, kad reikia kažko daugiau už kasdienę duoną – tvirtos dvasinės atramos.

Prisimenu, kai prieš 25 metus kartą tardytojas manęs paklausė, ką norėčiau turėti su savimi kalėjimo kameroje. Nesusimąstęs paprasčiau perduoti Rožinį ir Naująjį Testamentą. Įdomu: Testamentą leido turėti, Rožinio – neleidė, teko jį pasidaryti iš duonos. Per ilgus kalinimo metus Šventasis Raštas ir Rožinis buvo ne mažiau brangesni nei kalinio duona.

Jei nūdienos bėdų akivaizdoje žmonės su didesniu pasitikėjimu atsigręš į Dievą, jei pasitikės Švč. Dievo Motinos globa, jei mąstys ne tik apie save, bet prisims ir kitus, kuriuos bėdos galbūt dar labiau slegia, tuomet visus sunku-

mus jie išters kaip laimėtojai; jiems tikrai neatėis tokių minčių, kaip nusprendė savo turtus praradęs milijardierius iš Vokietijos, baigęs gyvenimą ant traukinio bėgių.

Nors pasitikėjimas Dievu yra labai reikalingas, nevalia jo suprasti klaidingai, tarsi dėl to turėtume atsisakyti darbo ir atsakingos pilietinės pozicijos. Pasitikėjimas Dievu negali vesti į neveiklumą ir susitaikymą su blogiu, nes taip elgtis būtų nekrikščioniška. Tikras krikščionis laikosi taisyklės – daryti viską taip, tarsi Dievas nieko nepadėtų, ir pasitikėti Juo taip, tarsi tik nuo jo viskas priklausytų.

Sausio 13-ąją ne tik prisimename tragiškąsias devyniasdešimt pirmųjų sausio dienas, bet ir dėkojame Dievui, kad anuomet nebuvo vieni ir Dievo Apvaizda vedė mus į laisvę. Kad laisvė atneštų trokštamų vaisių, tiek asmeniniame, tiek visuomeniniame gyvenime privalo būti praktikuojamas teisingumas ir solidarumas su silpnais žmonėmis, nes teisingumo ir meilės trūkumas laisvę paverčia drakonų, ryjančiu savo vaikus. Dabartiniai ekonominiai sunkumai Lietuvai yra daugelyje gyvenimo sričių vykdyto bei toleruoto neteisingumo ir žmonių egoizmo padarinys.

Dėkodami Dievui už laisvę, pasiryškime visuo met būti tiesos, teisingumo ir žmoniškumo pusėje. Šiluvos Dievo Motinos globai patikėkime savo ir Lietuvos ateitį.

2008 06 29 - 2009 06 29 m. – apaštalo šv. Pauliaus metai

Popiežiaus katechezės apie apaštalą Paulių

Trečioji katechezė: Pauliaus atsivertimas

Brangūs broliai ir seserys!

Šiandienę katechezę skirsime kelyje į Damaską Pauliaus išgyventam įvykiui, bendrai vadinamam jo atsivertimu. Kaip tik kelyje į Damaską pirmojo amžiaus 4 dešimtmečio pirmaisiais metais ir po Bažnyčios persekiojimo laikotarpio Paulius sulaukia esminio savo gyvenimo momento. Apie tai rašyta daug ir, žinoma, įvairiais aspektais. Neabejotina, kad ten jo požiūris pakito, iš esmės persikeitė. Tai, kas jam anksčiau buvo didžiausias idealas, beveik jo egzistencijos pagrindas, jis išsyk ėmė laikyti

„nuostoliu“ ir „sąslavomis“ (plg. Fil 3, 7-8). Kas nutiko?

Šiuo atžvilgiu turime dvejopo pobūdžio šaltinius. Pirmą ir žinomesnį šaltinį sudaro pasakojimai, už kuriuos esame dėkingi Lukui, Apaštalų darbuose apie šį įvykį pasakojančiam triskart (plg. 9, 1-19; 22, 3-21; 26, 4-23). Vidutinis skaitytojas galbūt linkęs per daug dėmesio skirti kelioms smulkmenoms, kaip antai šviesai iš dangaus, parkritimui ant žemės, girdimam balsui, neįprastam akumui, praregėjimui, tarsi žvynams nuo akių nukritus, pasninkavimui. Tačiau

visos šios smulkmenos susijusios su vyksmo šerdimi: prisikėlęs Kristus pasirodo lyg spindinti šviesa ir kreipiasi į Saulių, perkeičia jo mąstymą ir gyvenimą. Prisikėlusiojo spindesys jį apakina: šitaip išoriškai pasirodo tai, kas buvo jo vidinė tikrovė, jo akumas tiesai, šviesai, kuri yra Kristus. Ir tada Pauliaus galutinis „taip“ Kristui per krikštą iš naujo atveria jam akis, leidžia iš tikrųjų regėti.

Krikštas senojoje Bažnyčioje ir buvo vadinamas „apšvietimu“, nes šis sakramentas dovanuoja šviesą, leidžia iš tikrųjų praregėti. Kas ši-

taip išreiškiama teologiškai, tą Paulius patyrė fiziškai: išgijęs iš vidinio aklumo, jis mato gerai. Tad šv. Paulius buvo perkeistas ne minties, bet įvykio, Priskėlusiojo artumo, kuriam neįmanoma atsispirti, kuriuo jis vėliau niekada neuabejos – toks akivaizdus buvo įvykis, šis susitikimas. Tai iš pagrindų pakeitė Pauliaus gyvenimą; šia prasme galima ir reikia kalbėti apie atsivertimą. Šis susitikimas yra šv. Luko pasakojimo šerdis; savo pasakojimui Lukas, matyt, panaudojo pranešimą, veikiausiai atsiradusį Damasko bendruomenėje. Taip manyti leidžia vietinis koloritas, liudijamas to, kad minimas Ananijus, nurodomi gatvės ir namo, kuriame gyveno Paulius, pavadinimai (plg. Apd 9, 11).

Antrą šaltinį apie Pauliaus atsivertimą sudaro Pauliaus laiški. Šio įvykio jis niekada atskirai neapartinėjo, nes, mano nuomone, matyt, darė prielaidą, jog šios jo istorijos esmė visiems buvo aiški: visi žinojo, kad jis iš persekiotojo virto karštu Kristaus apaštalu ir kad tai nutiko ne dėl jo paties apmąstymų, bet dėl galingo įvykio – susitikimo su Priskėlusiuoju. Nors ir neminėdamas smulkmenų, jis vis dėlto nekart užsimena apie tokį svarbų dalyką, t. y. kad ir jis yra Jėzaus priskėlimo liudytojas – priskėlimo, jam kartu su misija apaštalausi tiesiogiai apreiškė to paties Jėzaus Kristaus. Šiuo atžvilgiu aiškiausias tekstas pateikiamas jo pasakojime apie tai, kas yra išganymo istorijos centras – Jėzaus mirtis ir priskėlimas bei jo pasirodymai liudytojams (plg. 1 Kor 15). Iš Jeruzalės Bažnyčios perimtu seniausiųjų tradicijų žodžiais jis sako, kad numiręs, nukryžiuotas, palaidotas ir prisikėlęs Jėzus pirmiausia pasirodė Kefui, tai yra Petriui, paskui Dvylikai, vėliau penkiems šimtam brolių, kurių dauguma tuo laiku tebegyveno, po to Jokūbui, paskui visiems apaštalams. Ir prie šio iš tradicijos paimto pasakojimo priduria: „O visų paskiausiai <...> jis pasirodė ir man“ (1 Kor 15, 8). Taip Paulius leidžia suvokti, jog būtent tai yra jo apaštalavimo bei naujo gyvenimo pamatas. Yra ir kitų tekstų, kuriuose šitai irgi išskyla į paviršių: „Per Jėzų Kristų esa-

me gavę malonę ir apaštalo tarnystę“ (plg. Rom 1, 5); taip pat: „Argi nesu regėjęs mūsų Viešpaties Jėzaus?“ (1 Kor 9, 1). Tai žodžiai, kuriais jis užsimena apie kažką, kas visiems žinoma. Galiausiai labiausiai paplitusiame tekste Gal 1, 15–17 parašyta: „Kai tas, kuris mane pasirinko dar esantį iščioje ir pašaukė mane malone, panorėjo apreiškėti manyje savo Sūnų, kad paskelbčiau Evangeliją pagonims, neskubėjau tartis su kūnu ir krauju ir nenuvykau į Jeruzalę pas anksčiau už mane pašauktus apaštalus, bet iškeliauvau į Arabiją ir tada vėl grįžau į Damaską.“ Šioje „savęs apologijoje“ Paulius ryžtingai pabrėžia, jog ir jis yra tikras Priskėlusiojo liudytojas ir turi tiesiogiai iš Priskėlusiojo gautą misiją.

Taigi abu šaltiniai, Apaštalų darbai ir Pauliaus laiški, esminiais dalykais sutampa ir sutaria: Priskėlusysis Pauliui kalbėjo, jis pašaukė jį apaštalausi, padarė tikru apaštalu, priskėlimo liudytoju, patikėdamas jam ypatingą užduotį skelbti Evangeliją pagonims, graikų ir romėnų pasauliui. Sykiu Paulius suprato, jog, nepaisydamas savo tiesioginio santykio su Priskėlusiuoju, jis turi įstoti į Bažnyčios bendruomenę, leisti būti pakrikštijamam ir gyventi santarvėje su kitais apaštalais. Tik tokioje bendrystėje su visais jis galės būti tikras apaštalas, kaip pats apie tai rašo Pirmajame laiške korintiečiams: „Taigi ar aš, ar jie, – taip mes skelbiame, ir taip jūs įtikėjote“ (15, 11). Tėra vienas vienintelis Priskėlusiojo skelbimas, nes vienas vienintelis yra Kristus.

Kaip matome, visuose šiuose tekstuose Paulius šio momento niekada neaiškina kaip atsivertimo fakto. Kodėl? Dėl to iškelta daug hipotezių, tačiau man priežastis labai aiški. Ši jo gyvenimo perversa, šis jo visos būties perkeitimas buvo ne psichologinio proceso, intelektinės ir moralinės brandos ar evoliucijos vaisius, tai atėjo iš išorės, buvo ne jo mąstymo, bet susitikimo su Jėzumi Kristumi rezultatas. Šia prasme tai buvo ne tiesiog atsivertimas, ne jo „aš“ subrendimas, bet mirtis ir priskėlimas jam pačiam: viena jo egzistencijų mirė, ir iš to radosi nauja – su priskėlusiu Kristumi. Niekaip kitaip šio Pauliaus atnaujinimo

mo paaiškinti neįmanoma. Jokios psichologinės analizės negali to nei paaiškinti, nei išspręsti. Tik įvykis – sukrečiantis susitikimas su Kristumi yra raktas, leidžiantis suprasti tai, kas įvyko: mirtis ir priskėlimas, atnaujinimas dėka To, kuris pasirodė ir su juo kalbėjosi. Apie atsivertimą galime ir turime kalbėti būtent tokia gilesne prasme. Šis susitikimas yra tikras atnaujinimas, pakeitęs visus Pauliaus matus. Dabar jis gali sakyti, jog tai, kas jam prieš tai buvo esminga ir iš pagrindų svarbu, tapo „sašlavomis“; tai nebe „nuopelnas“, bet nuostolis, nes dabar svarbus tik gyvenimas Kristuje.

Vis dėlto neturėtume manyti, kad Paulius šitaip užsiklendė aklame įvykyje. Priešingai, nes priskėlęs Kristus yra tiesos šviesa, paties Dievo šviesa. Tai išplėtė jo širdį ir padarė ją atvirą visiems. Jis neprarado nieko, kas jo gyvenime, jo pavelde buvo gera ir teisinga, bet naujaip suvokė išmintį, tiesą, Įstatymo ir Pranašų gelmę ir šitai naujoviškai pasisavino. Sykiu jo protas atsivėrė pagonių išmintčiai; kadangi jis visa širdimi atsivėrė Kristui, tapo gebantis plačiam dialogui su visais, gebantis visiems tapti viskuo. Taip jis iš tiesų galėjo būti pagonių apaštalas.

Dabar paklauskime savęs: kas tuo norima pasakyti mums? Norima pasakyti, kad krikščionybė ir mums nėra nauja filosofija ar naujas moralės mokymas. Krikščionimis esame tik sutikdami Kristų. Tiesa, jis mums nepasirodo tokiu sukrečiančiu, švytinčiu būdu kaip Pauliui, norėdamas padaryti jį visų tautų apaštalu. Tačiau mes galime sutikti Kristų skaitydami Šventąjį Raštą, meldamiesi ir dalyvaudami liturginiame Bažnyčios gyvenime. Galime palytėti Kristaus širdį ir pajusti, kad jis palyti mūsų širdis. Tikrai per asmeninį santykį su Kristumi, tik šitai susitikdami su Priskėlusiuoju tikrai tampame krikščionimis. Ir tada mūsų protas atsiveria, atsiveria visa Kristaus išmintis ir visi tiesos turtai. Tad meldkime Viešpatį, kad jis mus apšviestų, kad mums mūsų pasaulyje leistų su juo susitikti ir per tai dovanotų gyvą tikėjimą, atvirą širdį, pasaulį atnaujinti įstengiančią didelę meilę visiems.

Iš Bažnyčios istorijos

Iš Lenkijos kilęs popiežius Jonas Paulius II per beveik 27 metų pontifikatą 14 kartų sušaukė Romoje Vyskupų sinodus – eilinius, neeilinius ir nepaprastus, skirtus tiek Visuotinės Bažnyčios, tiek vietinių Bažnyčių gyvenimo aktualijoms. Vietinių Bažnyčių klausimams buvo sušauktos dvi atskiros neeilinės asamblėjos, skirtos Olandijos ir Libano Bažnyčių gyvenimui iškilusiems sunkumams.

Tam tikra naujiene Vyskupų sinodo istorijoje buvo nepaprastosios sinodo asamblėjos, skirtos žemynams. Pirmosios dvi buvo skirtos Bažnyčiai Europoje ir Afrikoje. Jau atšventus šiuos du sinodus, popiežius Jonas Paulius II apaštališkajame laiške „Tertio millennio adveniente“ nurodė testį žemynams skirtas asamblėjas ypač ryšium su 2000 metais rengiamu Didžiuoju krikščionybės jubiliejumi. Iš viso įvyko šešios kontinentinių sinodų asamblėjos: dvi skirtos Europai ir po vieną Afrikai, Amerikai, Azijai ir Okeanijai.

Pirmoji Europai skirta asamblėja buvo sušaukta kritiškais žemynui 1990 metais ir susirinko po pusantrų metų, 1991 metų lapkritį. Popiežius ganytojams iš Rytų ir Vakarų Europos siūlė istorinių permąstymų aptarti Bažnyčios vaidmenį žemyno atsinaujinimo bei atsikūrimo programose. Asamblėjos ruošia buvo nepaprasta. Buvo daromos išimtis, keičiamas statusas. Vietoj tradicinių ir sinodams būdingų ruošos gairių ir klausimynų projektų Popiežiškajai kultūros taryba surengė priešsinodinį simpoziumą, į kurį buvo pakviesti Rytų ir Vakarų mokslo ir kultūros veikėjai. Pirmą kartą sinodų istorijoje dalyvavo „broliški delegatai“ – ortodoksiškų bažnyčių ir svarbiausių krikščionių bendruome-

Vyskupų sinodo asamblėjų istorija (3)

nių atstovai. Asamblėja paskelbė senoj žemyno naujosios evangelizacijos programą. Tačiau po kelerių metų ėmus ryškėti naujiems sielovadiniais iššūkiams, Jonas Paulius II sušaukė antrąją Europos asamblėją, kuri įvyko 1999 metais. Antrosios asamblėjos dėmesys buvo skirtas krikščioniškos Europos kultūros šaknims ir tikėjimu grindžiamos Europos atečiai. Posinodinį paraginimą „Ecclesia in Europa“ popiežius paskelbė 2003 metais.

Nepaprastoji asamblėja Afrikai susirinko Romoje 1994 metais po penkerių pasirėngimo metų. 242 asamblėjos dalyviai svarstė įvairius Bažnyčios evangelinės misijos Afrikoje aspektus: skelbimą, inkultūraciją, dialogą, teisingumą ir taiką, komunikacijos priemones. Jos išvadas apibendrinantį apaštališkąjį paraginimą Jonas Paulius II pasirašė ne Romoje, kaip buvo įprasta, o kelionės Afrikoje metu. Praėjus 12 metų nuo pirmojo Afrikos sinodo, žemyno vyskupai rengiasi antrajai asamblėjai. Ji įvyks 2009 metais. Popiežius sinodui parinkta tema yra Bažnyčios Afrikoje susitaikymo, teisingumo ir taikos tarnystė. Šios asamblėjos gairių dokumentą popiežius Benediktas XVI patvirtino 2006 metais.

1997 metais Romoje susirinko Sinodo asamblėja Amerikai. Vyskupai iš Pietų, Vidurio ir Šiaurės Amerikos dalijosi žiniomis apie tikėjimo praktikavimo įvairovę Bažnyčios ir visuomenės gyvenime ir aptarė, kokiomis priemonėmis būtų galima padėti amerikiečiams išpažinti Jėzų Kristų. Evangelijos ir kultūros ryšiai, asmeninio atsižėrimo į Dievą pagrindai ir principai, bendrystė ir solidarumas sprendžiant didžiuosius šiuolaikinės visuomenės iššūkius – tai tik kelios iš sinodo

asamblėjoje aptartų temų. Asamblėjos tėvai pagal nusistovėjusią Sinodų tvarką paskelbė žinią Dievo tautai, o posinodinė taryba padėjo popiežiui parengti paraginimą „Ecclesia in America“, paskelbtą Meksikoje 1999 metais.

1998 metų balandžio – gegužės mėnesiais Romoje susirinko Sinodo asamblėja Azijai. Jos dalyviai, atstovaujantys mažumos bendruomenei didžiųjų pasaulio religijų giminėje, dėmesį skyrė Jėzaus Kristaus, kaip Išganytojo, asmens išskirtinumui, jo gyvybės aukos malonei evangelizacijoje, Bažnyčios misijai ir meilės tarnystei Azijos pastoracijoje. Apaštališkąją ekshortaciją „Ecclesia in Asia“ popiežius paskelbė Indijos sostinėje Delyje 1999 metais. Joje Jonas Paulius II išreiškė viltį, kad trečiasis krikščionybės tūkstantmetis bus Azijos tūkstantmetis – žemyno, kuriame Dievas apreiškė ir įgyvendino išganymo planą ir kuriame laikų pilnatvėje jo vienatinis Sūnus, išganytojas Jėzus Kristus įsikūnijo kaip azijietis.

Okeanijai skirta Sinodo asamblėja buvo paskutinė iš Jono Paulius II sušauktų asamblėjų, skirtų žemynų pasirėngimui 2000 metais švęsti Didįjį krikščionybės jubiliejų. Sesija įvyko 1998 metų lapkričio – gruodžio mėnesiais. Nors pastoracijos būklė Okeanijos šalyse yra labai įvairi, asamblėjoje išryškėjo bendras rūpestis dėl įvairių pastoracijos aspektų, kaip antai, dėl Evangelijos inkultūracijos, atnaujinto dėmesio katechezei, tikėtinųjų tikėjimo gaivinimo, jaunimo, migrantų ir čiabuvių sielovados. Posinodinis paraginimas „Ecclesia in Oceania“, paskelbtas 2001 metais, buvo pirmasis popiežiaus dokumentas, elektroniniu būdu paskelbtas per internetą. (sk)

Parapijos gyvenimo atspindžiai

Šv. Mišiomis Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje pradėti
JUBILIEJINIAI EVANGELIJOS ŽINIOS tūkstantmečiui Lietuvai METAI
 arkivyskupijoje (2008.12.26–2009.12.26)

Gruodžio 26 d., antrąją šv. Kalėdų dieną, kaip ir kasmet, paminimos Kristaus Prisikėlimo bažnyčios konsekavimo metinės. 12 val. šv. Mišiomis buvo ne tik paminėta ketvirtoji šventovės pašventinimo sukaktis, bet ir pradėti Jubiliejiniai Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metai Kauno arkivyskupijoje.

Šv. Mišių pradžioje kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas perskaitė Kauno arkivyskupo metropolito Sigitą Tamkevičiaus dekretą, kuriuo 2009-ieji skelbiami Jubiliejiniais Evangelijos žinios tūkstantmečiui Lietuvai metais Kauno arkivyskupijoje.

Iškilmingai Eucharistijos liturgijai vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ, koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, prel. Vytautas Steponas Vaičiūnas OFS, mons. Adolfas Grušas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius ir altaris kun. Viktoras

Brusokas, daug kitų Kauno miesto parapijose tar naujančių dvasininkų. Šv. Mišiose giedojo Sakralinės muzikos mokyklos choras (dirigavo Salvinija Jautakaitė-Hargreaves).

Homiliją pasakė arkiv. S. Tamkevičius. Joje ganytojas pasidžiaugė Kristaus Prisikėlimo šventovės konsekavimu, kuris buvo tikras Dievo malonės ženklas, simbolis, atspindintis ir visos tautos, žengiančios laisvės keliu, dvasinį prisikėlimą. Homilijoje prisiminta drąsių šventų vyrų – šv. Stepono, šv. Pauliaus ir šv. Brunono – kankinystė už Kristaus tikėjimą. Ganytojas pakvietė minėti Lietuvos vardo tūkstantmetį pirmųjų misionierių kankinystės kontekste, apmąstant sunkius Evangelijos žingsnius mūsų tautoje, kuri iki krikšto dar 400 metų negalėjo drauge su kitomis Europos tautomis žengti krikščionybės, taip pat ir ekonominės bei kultūrinės pažangos keliu. 2009-aisiais, kurie žada būti sunkmečio metais, arkivyskupas paragino dar labiau išsipareigoti artimo

meilės įstatymui ir pakvietė ne tik arkivyskupijos, bet ir visos Lietuvos tikinčiuosius švęsti Jubiliejinis Evangelijos žinios metus. Šiuos Jubiliejinis metus bei visus tikinčiuosius, kviečiamus dalyvauti programos renginiuose ir dėti pastangas, kad Evangelijos šviesa paliestų ir jos nepažįstančius, arkivyskupas pavedė Šiluvos Dievo Motinos globai.

Šias pamaldas Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje visos šalies žmonėms transliavo Lietuvos televizija.

Rima Lipšienė

Žmogaus širdies durys atsivėrė ...

Kas sausio 11 d., sekmadienį, po šv. Mišių pabuvojo konferencijų salėje, išties pajautė, kad atsiveria širdies durys... Klebonas monsinjoras Vytautas Grigaravičius kalbėjo apie Šventąjį Raštą ir kvietė visus jį skaityti – ne kaip romaną, o skaityti ir apmąstyti kiekvieną jos ištrauką. "Būkime Šventojo Rašto skaitytojai ir įgyvendinkime tai, apie ką jis kalba, tada keisimės patys, keisime ir kitus", – akcentavo klebonas.

Renginyje „Dialogas – žodis ir spalva“ da-

lyvavusi Kauno dramos teatro aktorė Regina Laucytė skaitė Bruno Carero noveles, kuriose išsakytos paprastos tiesos apie žmonių tarpusavio santykius, apie kasdieninius lūkesčius, o jas taip dažnai pamirštame, kai paskęstame kasdienybėje ir nepastebime to, kas išties svarbiausia. Aktorės žodis beldėsi į susirinkusiųjų širdis, vertė susimąstyti, o svarbiausia – susilėdė.

Jos žodį dar labiau įprasmino jauno pianisto, dar tik Maironio gimnazijos dvyliktoko Adomo

Mulevičiaus atlikti klasikų kūriniai. Visi pasidžiaugėme šiuo jaunu talentingu vaiku, kuriam paklūsta ne tik fortepionas: Adomas moka net keturias kalbas – rusų, anglų, kinų ir arabų.

Dar labiau to paprastumo ir šilumos išvaidome dailininkės Lauros Steponavičiūtės tapybos darbų parodoje. Jauna menininkė mes savo darbais tarsi nusivedė į lietuviškus darželius, į senolių sodybas: gelės, gelės – spalvingos, žaismingos, gyvos...

Sandra Martyna

Galía iš aukštybių nusileido į mūsų širdis

Kai žiemos šaltukas jau buvo pasibeldęs į kiekvienų namų langus, kai daugelis nekantraudami laukė Kalėdų ir puosė namus šviesos lemputėmis, mūsų širdys pildėsi neapsakomo džiaugsmo ir didelio jaudulio. Gruodžio 18 d., trečiosios Advento savaitės ketvirtadienį, vakarinių šv. Mišių metu Paminklinėje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje buvo teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Tautos Šventovės priekyje rikiavosi sutvirtinamieji ir choristai, jų artimieji, atėję palaikyti tokią svarbią dieną, toliau vietas užėmė parapijiečiai, susirinkę išklausti vyskupo aukojamų šv. Mišių.

Sutvirtinimo sakramentas – tai religinės brandos sakramentas. Tai sakramentas, kuris atbaidžia Krikšto malonę ir išpaudžia dvasinę žymę sutvirtinamojo sieloje ir širdyje. Sutvirtinimo metu gaunamos septynios Šventosios Dvasios dovanos: išmintis, supratimas, patarimas, tvirtumas, žinojimas, maldingumas, Dievo baimė. Sutvirtinimo sakramentas brandina širdyje gyvenančią dievišką vaikystę, tvirčiau suvienija su Kristumi, įgalina atsakingiau skelbti krikščioniškąsias tiesas.

Rugsėjį pradėjome ruošti Sutvirtinimo sakramentui. Kartą per savaitę rinkdavomės į bibliotekėlę, kur susėdę ratu aplink žvakę, kalbėdavomės apie tikėjimą, krikščioniškąsias tiesas, diskutuodavome apie Dievo įsakymų prasmę, skaitydavome Šventąjį Raštą. Sekmadieniais visi drauge lankėme šv. Mišias, giedojome, skaitėme skaitinius.

Diena prieš Sutvirtinimo sakramentą buvo labai svarbi ir kupina jaudulio. Klebonas mons.

Vytautas Grigaravičius tikrino mūsų tikėjimo žinias, kurias atsiėmėme iš mokyklos ir tvirtai pagiliname pamokėlėse. Priėmėme Atgailos sakramentą, dalyvavome šv. Mišiose ir traukėme namo meldtis Šv. Dvasiai ir laukti rytojaus.

Rytojus netruko ateiti. Kadangi jau buvome priėmę Atgailos sakramentą, išsivadavę iš blogų poelgių pančių, į savo širdį pasirošę priimti Šventosios Dvasios dovanas, ruošėme šv. Mišių atnašas, kartojomės skaitinius ir užėmėme savo vietas Tautos Šventovėje.

Iškilmingas šv. Mišias aukėjo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas. Pamokslo metu vyskupas J. Ivanauskas palietė daug šiai dienai svarbių temų. Kalbėjo apie tikrąjį Kalėdų laukimą, žmogaus laisvę rinktis. Pakrikštyti buvome savo tėvų dėka, o tapti brandžiais krikščionimis nusprendėme patys. Vyskupas nenovengė užsiminti ir apie krizę, kuri krečia pasaulį. Tačiau pati baisiausia krizė yra ta, kad krikščionys, būdami laisvi, varžosi išpažinti savo tikėjimą, ne-

pasako, kad tiki Dievo Trejybe. Juk tikėjimas yra tikrasis gyvenimas.

Po homilijos buvo teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. Vyskupo patepti šventąja krizma ir sutvirtinti sveikinome vieni kitus, džiaugėmės tapę brandžiais krikščionimis. Daugelis nesulaikė tikrų džiaugsmo ašarų.

Pasimeldę, priėmę Švenčiausiąjį sakramentą, buvome vyskupo palaiminti.

Šiandien prisimenu, kai per vieną pamokėlę sesuo Irena paklausė: „Koks jums yra Dievas?“. „Dievas yra teisingas, geras, trapus, mylintis, tobulas...“ – vardijome mes savo išgyvenimus apie Kūrėją. Grįžusi vakarą po Sutvirtinimo sakramento teikimo, savęs paklausiau dar kartą. Atsakymas yra tvirtas ir išgyventas: Dievas yra draugas, visuomet ištiesęs mums savo ranką, mes palaiko, kai suklumpame, padeda atsitiesti. Mes suspaudėme Dievo ranką savo gyvenimuose ir niekad nepaleisime.

Todėl iš visos širdies dėkojame ses. Irenai ir zakristijonui Imantui už tai, kad jie abu su begaline kantrybe mokė mus tikėjimo tiesų, Šv. Rašto skaitymo, nuoširdaus ir tinkamo dalyvavimo šv. Mišiose, kad padėjo pagilinti mūsų tikėjimą, kartu džiaugėsi, nerimavo. Dėkojame muzikai Birutei, mokiusiai mus giedoti iš širdies. Visada prisiminčiau katechetę Ireną, kuri mus priglaudė po gerumo sparnu, išleido į savo širdį, išmokė kitaip pažiūrėti į įvairius dalykus. Juk tikėjimas – tai ne tikėjimas į bažnyčią, malda ar Dievo bei Bažnyčios įsakymų laikymasis, tai didžiulė meilė Jėzui Kristui, buvimas su Juo, tai gyvenimas. Ačiū už suteiktą teisę ir dovaną tapti ir būti Dievo kariais.

Laikraščio redakcijai rašyti parapijos raštinės adresu: Laikraščiuvi „Prisikėlimas“, Žemaičių 31 b, Kaunas. Tel. (8-37) 229222

El. paštas: prisikelimas@kaunas.lcn.lt, internetinis adresas: www.prisikelimas.lt. Tiražas 1000 egz.

Vyr. redaktorius parapijos klebonas, dekanas monsinjoras Vytautas Grigaravičius; redakcijos nariai: Gediminas Žukas, Aldona Narušienė, Birutė Vasylienė, Adolfa Dauksienė, Dalė Starkutė.

Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pastoracinės tarybos laikraštis